

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

Puumalan kunnan tarkastuslautakunta

Puumala
SAIMAAN KAUNEIN

Sisällysluettelo

1. Tarkastustoimi ja arvioinnin toteutus.....	2
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja arviointimenettely	2
2. Edellisen arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	3
3. VISIO ja Puumalan kunnan strategia.....	3
3.1 Saimaa-painopisteen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.....	4
3.2 Yrittäjyys-painopisteen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.....	4
3.3 Lapsiperheen-painopisteen tavoitteet, toimenpiteet ja.....	5
3.4 Hyvinvointi-painopisteen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.....	5
3.5 Laatuasumisen –painopisteen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.....	6
4. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	6
5. Henkilöstö.....	9
6. Talous.....	9
7. Kokonaisarvio.....	10
8. Yhteenveto.....	10

1. TARKASTUSTOIMI JA ARVIOINNIN TOTEUTUS

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja arviointimenettely

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Valtuusto on valinnut kokouksessaan, 12.6.2017 §:ssä 21 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 1.6.2017 – 31.5.2021.

Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja. Lautakunta on arviointivuoden ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Varsinaiset jäsenet:

Irja Piskonen, pj.
Olavi Kietäväinen vpj.
Pirkko Ihanamäki
Sakari Niemi
Urpo Virtanen

varajäsenet:

Annukka Närhi
Kaija Hannula
Riitta Söderström
Niklas Lindgren
Esko Mikkola

Tarkastuslautakunta kokoontui 13 kertaa vuoden 2020 aikana. Tehdyn suunnitelman mukaan painopistealueena oli kertomusvuonna sosiaali- ja terveystaloudet.

Esteellisyydet on otettu huomioon tarkastuslautakunnan kokouksissa sekä arviointikertomusta valmisteltaessa, jolloin esteellinen jäsen ei ole osallistunut ko. toimielimiä koskevien asioiden valmisteluun, käsittelyyn eikä päätöksen tekoon.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat osallistuneet alan koulutustilaisuuksiin.

Arviointia suorittaessaan lautakunta on perehtynyt talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan, vuosikolmannesraportteihin, henkilöstöraporttiin ja tilinpäätökseen. Lautakunnan käytössä ovat olleet myös kunnanhallituksen ja valtuuston esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset sekä lautakuntien pöytäkirjajäljennökset.

Tutustumiskäynnit ja kuultavat viran- ja toimenhaltijat:

- Essoten asumispalveluyksikön esimies Liisa-Leena Vidman
- kunnanjohtaja Matias Hilden
- rakennustarkastaja Heikki Virta
- hallintopäällikkö Annakaisa Arilahti
- tutustumiskäynti pienjäteasemaan

Kuntalain (410/2015) 84 §:ssä säädetään sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle

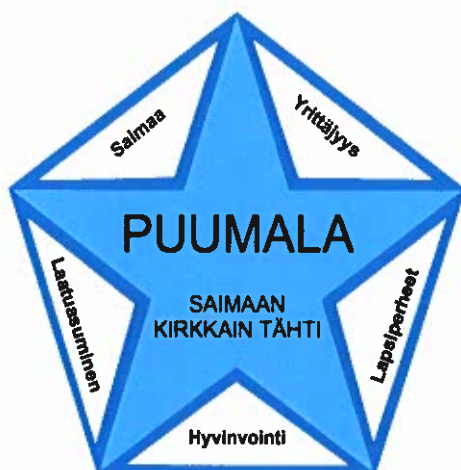
tiedoksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 13.10.2020. Sidonnaisuusilmoitukset on annettu tiedoksi valtuustolle 16.11.2020.

2. Edellisen arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi ja tarkastuslautakunnan arvioinnin vaikuttavuus

Tarkastuslautakunta tutustui kunnanhallituksen antamaan vastineeseen koskien tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksessa pyydettyjä lisäselvityksiä.

Tarkastuslautakunta totesi kunnanhallituksen paneutuneen vastineiden antamiseen ja saaneensa riittävät vastaukset esittämiinsä kysymyksiin.

3. Visio ja Puumalan kunnan strategia

VISIO

Saaristokunta Puumala on vuonna 2025 uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten koti Saimaalla.

Kuntalain mukaan kuntien tulee määrittellä strategioiden arviointi ja seuranta. Puumalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 23.4.2018 kuntastrategian vuosille 2018-2025.

Tarkastuslautakunta pohjaa arviointinsa Puumalan kunnan strategiaan 2025.

Painopiste: Saimaa

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Satama-alueen palvelutyyli ja -kulttuuri tunnetaan ensiluokkaisuudestaan.
- Pistohiekalle rakentuu alueen erityispiirteitä kunnioittavaa hyvinvointimatkailua.
- Saimaa Geopark tunnetaan kansainvälisenä matkailualueena, johon alueen yritykset ovat toimintoineen kiinnittyneet.
- Matkailuyritysten palvelut ovat käyttäjälähtöisiä.
- Puumalassa on veteen tai vesiteknologiaan pohjautuvaa yritystoimintaa.

Vierasvenesataman viihtyvyyteen ja vetovoimaisuuteen on edelleen kiinnitettävä huomiota.

Tilinpäätöksestä ei käy ilmi kuinka Pistohiekan alueen matkailutoiminnassa on otettu huomioon alueen virkistyskäyttö vakituksille sekä vapaa-ajan asukkaille?

Tarkastuslautakunta edellyttää, että vuokrasopimukset (sisältää myös parkkipaikat) ja kohteet on merkitty maastoon niin, että Saimaan Geopark kohteisiin osataan mennä.

Painopiste: Yrittäjyys

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Kunta on vahva kumppani yritysten perustamisen, kasvun ja liiketoiminnan tukemisessa.
- Suomen kauneimmat etätyömaisemat ja toimivat etätyöolosuhteet
- Matkailijat ja yritystoimijat hyödyntävät syväväylää ja meriyhteyttä.
- Uudet, eri toimialojen yritykset sijoittavat merkittävästi Puumalaan.
- Sukupolven- ja omistajanvaihdokset toteutuvat mutkattomasti.

Jos tilastointi yksityisten työpaikkojen osalta päättyy vuoteen 2017, niin miksi kuntastrategiassa se on vielä mittarina?

Työpaikkojen määrä –kohdassa on vuosien 2017 ja 2018 tietoja. Jos uudempiä tietoja ei ole saatavilla tilinpäätöksen laatimiseen mennessä, tarkastuslautakunnan mielestä mittarin olisi voinut jättää pois.

Myönteistä on, että aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten nettomuutos on positiivinen. Saaristoreitiltä ja vierasvenesatamasta on tehty asiakaskyselyt, onko kyselyistä laadittu yhteenvetoja, jos on, niin mistä ne ovat saatavilla?

Painopiste: Lapsiperheet

- Painopistettä koskevat tavoitteet:
- Lapsilystävällinen sujuvan arjen asuinpaikka
- Lapset, nuoret ja perheet osallistuvat aidosti palvelujen kehittämiseen.
- Toiselle asteelle siirtyvää nuorta ja hänen perhettään tuetaan.
- Perusopetus on laadukasta ja yrittäjyyteen kannustavaa.

Puumala-rahasto perustettiin tukemaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa. Tarkastuslautakunta kokee hyvänä, että nuorisovaltuuston jäsen voi osallistua lautakuntien ja valtuuston kokouksiin (läsnäolo- ja puheoikeus).

Painopiste: Hyvinvointi

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Onnellinen ja toimintakykyinen kuntalainen
- Kuntalaiset ja monipaikkaiset osallistuvat kunnan palvelujen suunnitteluun.
- Kiusaamiseen puututaan välittömästi.
- Puumala tunnetaan erinomaisesta asiakaspalvelusta.
- Puumalassa on laadukkaita ja monipuoliset hyvinvointipalvelut.

Kuinka paljon on yli 75-vuotiaita kunnassa ja lasketaanko kotona itsenäisesti asuviin myös Poukamassa asuvat henkilöt?

Tarkastuslautakunta antaa kiitosta seniori-ikäisille suunnatuista palveluista esim. digineuvonta. Neuvontaa tulisi saada seniorien kotona heidän omilla laitteillaan.

Vanhus- ja vammaisneuvostoissa on monipuolinen edustus, (eri järjestöjen, kunnan, seurakunnan ja Essoten edustus) mikä on hyvä linkki kunnan päätöksenteolle.

Painopiste: Laatuasuminen

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Lupa- ja kaavoitusasiat hoituvat nopeasti ja sujuvasti.
- Ainutlaatuiset tontit houkuttelevat uusia asukkaita.
- Asuinympäristöt ovat turvallisia ja yhteisöllisiä.
- Esteetön koti on helposti saatavilla.
- Laadukkaat peruspalvelut ovat lähellä.

Kuntalaisten neuvonta lupa-asioissa pitää olla opastavaa ja ohjaavaa, niin ettei väärinkäsityksiä sattuisi ja ettei niiden pohjalta tehdä virheellisiä toimenpiteitä.

Poikkeamis- ja rakennuslupia myönnettäessä käytäntöjen tulee olla kaikille yhdenmukaisia ja tasapuolisia. Rakennusjärjestystä on noudatettava.

Painopisteiden tavoitetasot on asetettu liian kauas vuoteen 2025, välitavoitteet puuttuvat.

4. ARVIO ASETETTUIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Kunnan kokoon nähden palvelut ovat toimineet ja parantuneet huomattavasti. Sen sijaan hammashuollon saatavuudessa ja palvelussa on paljon toivomisen varaa. Koronapandemia on aiheuttanut poikkeusjärjestelyjä sosiaali- ja terveystyöpalveluissa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että lääkäripalvelut pysyvät lähipalveluna kunnassa ja kotipalvelun työntekijöillä on aikaa asiakkaille.

Hallintopalveluiden toimiala ja elinvoimapalvelut

Tarkastuslautakunta haluaa tietää, kuinka digineuvonta on toiminut?

Koronaepidemiasta huolimatta yrityksiä perustettiin poikkeuksellisen paljon kunnan hyvästä maineesta ja vetovoimasta johtuen.

Uusi pyörälauttayhteys Lintusalo-Sarviniemi-Kyläniemi välillä sai hyvän suosion.

Hyvinvointipalvelujen toimiala

Opetuspalvelut

Tarkastuslautakunta antaa kiitoksen siitä, että haja-asutusalueen lapsille ja nuorille on hyvin järjestetty kuljetuspalveluja, mikä mahdollistaa osallistumisen yhteisiin harrastus- ja kerhotoimintaan.

Vuonna 2019 oli opetuspalveluissa mittarina yrittäjyyskasvatus. Toimiiko yrittäjyyskasvatus peruskoulussa?

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelut ovat asiakkaille kattavat ja maksuttomat, mikä on hyvä asia.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Tarkastuslautakunta haluaa tietää, kuinka monta nuorta on ollut etsivä nuorisotyön kohteena ikäryhmittäin (15 – 29 vuotiaat)? Minkälaisia palveluja etsivä nuorisotyö on tarjonnut?

Kuinka nuorisotalon käyttöillat ovat järjestetty?

Aikuiskoulutuspalvelut

Koronapandemia on vaikeuttanut aikuiskoulutustoimintaan siten, että opetustuntimäärät sekä kurssilaisten ja opiskelijoiden määrät ovat laskeneet.

Uusissa kursseissa voi olla ennakkoluulotontakin koulutusta esim. senioriopiskelijoiden kotona tapahtuvaa tietotekniikkaopetusta ja ”työttömästä yrittäjäksi” -koulutusta.

Tarkastuslautakunnan mielestä kansalaisopistolla on mahdollisuus järjestää erilaisia koulutustilaisuuksia lähes rajattomasti.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjaston toteutuneet laina- ja kävijämäärät

Vuosi	Kävijämäärä	Lainamäärä
2020	9 079	13 306
2019	14 282	19 763
2018	12 042	18 368
2017	11 316	17 898
2016	14 256	18 520
2015	11 931	17 870

Koronapandemia vaikutti myös kirjaston toimintaan.

Kulttuuritapahtumista toimintavuonna toteutui ainoastaan kirjakemmakat, muut kunnan järjestämät isommat kulttuuritapahtumat jouduttiin perumaan.

Teknisten palvelujen toimiala

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota sisäisten menojen kasvuun verrattuna edelliseen vuoteen ja tiedustelee, mistä kohonneet menot johtuvat?

Kunnan metsien hakkuista on tilinpäätöksessä tieto, mutta tilinpäätöksessä ei ole mainintaa esim. taimikonhoitotöistä, ovatko ne ajan tasalla?

Lintusalontien peruskorjaus oli hyvä asia, mutta on pidettävä huolta, että kunnan muu tiestö pidetään kunnossa vaikka kunnan myötävaikutuksella.

Viranhaltijoiden on oltava tarkkana siitä, etteivät itse ole jääviä käsittelemään tiettyjä asioita eikä osallistumaan niitä koskevaan päätöksen tekoon.

Tiedotettava jätelaskun saaneille asiakkaille, että heidän on itse ilmoitettava muutokset esim. kiinteistön omistajavaihdoksen yhteydessä tai osoitteen muuttuessa.

Rakennuslupatilasto 2008-2009, 2012-2014, 2016-2020

	2008	2009	2012	2013	2014	2016	2017	2018	2019	2020
Loma-asunto	78	44	31	25	29	27	11	15	17	31
Sauna	61	44	43	33	33	35	19	21	13	40
Saunan muutos	0	2	2	0	1	1	4	1	0	3
Savusauna	0	5	2	3	0	0	4	0	0	1
Tal.rakennus	129	146	83	64	81	115	84	84	71	100
Muut	88	48	80	113	101	73	78	106	81	89
Asuinrakennus	13	4	4	10	5	6	2	2	1	3
Loma-asunnon laajennus	24	24	16	12	16	9	11	12	9	15
Loma-asunnon muutos vakituiseksi asunnoksi	9	6	2	2	3	7	1	3	3	16
Asuin.rak. Laaj.	11	11	3	5	6	4	2	2	1	1
Navetta/Pihatto	0	1	1	1	0	0	1	5	1	1
Maat.rak. Laaj.	1	0	7	1	1	0	3	1	2	3
yht.	414	335	274	269	276	277	220	252	199	303

Norppapolun ja muiden reitistöjen hoito vaatii jokavuotista huolenpitoa, ei riitä, että reitistöt tehdään ja sen jälkeen unohdetaan jatkuva hoito.

Tarkastuslautakunta tutustui 26.11.2020 Puumalan uuteen pienjäteasemaan ympäristösihteeri Timo Hämäläisen johdolla.

5. HENKILÖSTÖ

Tarkastuslautakunnan mielestä työnantajan on kiinnitettävä enemmän huomiota sijaisten kouluttamiseen, että he pystyvät hoitamaan sijaisuuksia sujuvasti.

6. TALOUS

Lainakanta ja ylijäämät vuosina 2016-2020

VUOSI	2016	2017	2018	2019	2020
LAINAT	2 167 500	1 627 500	1 087 500	612 500	300 000
Lainat/Asukas	968	740	495	285	141
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	4 328	6 057	7 764	8 615	10 351
LAINAT/Konserni	3 801 571	3 672 284	2 495 662	5 389 000	4 988 000
Lainat/Konserni/Asukas	2 230	3 430	2 391	2 511	2 340
Asukkaita	2 238	2 210	2 196	2 146	2132

Kunnan verotulot pienentyivät noin 176 000 eurolla, mikä vastasi varsin tarkasti tilikaudelle tehdyn kunnallisveroprosentin aleneman vaikutusta.

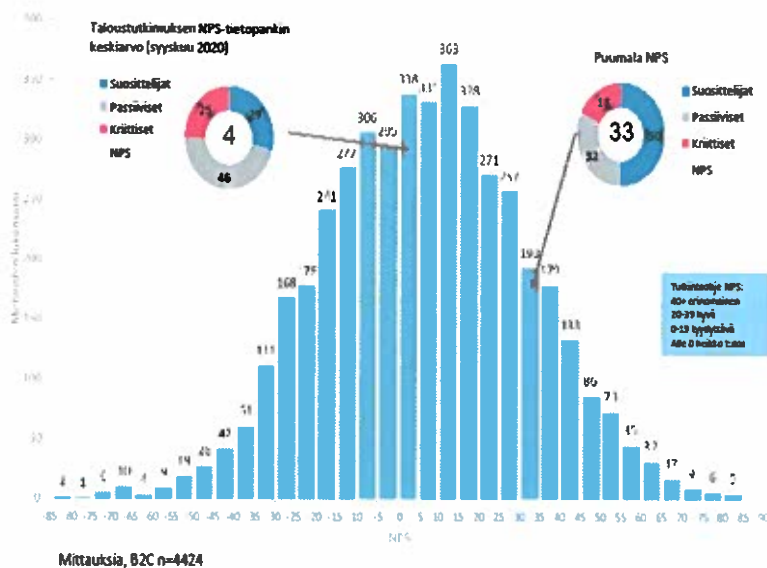
Merkittävämmät investoinnit olivat urheilukentän peruskorjaus, Lintusalontie, Pistohiekan alueen kunnallistekniikka ja kirkonkylän katuverkosto.

Ote Taloustutkimus Oy:n laatimasta asukastyytyväisyydestä

Taloustutkimus

Puumala

Taloustutkimuksen NPS-tietopankkikanta

7. KOKONAISARVIO KOKO VALTUUSTOKAUDESTA

Kunnan talous pysyi vakaana koko valtuustokauden ajan. Kertynyt ylijäämä koko valtuustokaudella oli yli 6 miljoonaa euroa. Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen perustettiin Puumala-rahasto. Puumalan kunnan osalta Essoten menot ovat alittaneet talousarvioon varatut määrärahat vuosittain. Lääkäritilanne on vakiintunut valtuustokauden loppukaudella. Koronapandemia on aiheuttanut muutoksia kokouskäytäntöihin sekä etätyöt yleistyivät kunnan henkilökunnalla. Valtuustokaudella varhaiskasvatus tuli maksuttomaksi. Kotihoidon kuntalisää ryhdyttiin maksamaan kauden alkupuolella.

Osayleiskaavat saatiin päivitettyä. Koko valtuustokauden valtuutettuja puhuttanut Pistohiekan ranta-asemakaava-alueen infrastruktuurin rakentaminen aloitettiin vuoden 2020 aikana. Keskustien peruskorjauksissa sekä yleensä isoissa investoinneissa täytyy tehdä vertailevia kustannusten- ja vaikutusten arviointeja. Keskustan ja sataman kehittäminen ei saa olla pelkästään suunnittelua.

Palkittuja liikuntakohteita oli Saimaan rengastie, Norppapolku sekä kuntoportaat. Seniorikotien ja katujen esteettömyyskartoitukset tehtiin kauden aikana.

8. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta toivoo, että tehdyistä kyselyistä, kartoituksista ja selvityksistä laaditaan yhteenvedot sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet. Laaditut raportit, muistiot ym. on tuotava tarkastuslautakunnalle ilman, että tarkastuslautakunta joutuu niitä pyytämään.

Tilinpäätöksestä kuntastrategian mittareista puuttui vertailutiedot edellisiin vuosiin ja tilinpäätöskertomus oli ylimalkainen.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien pitää pyrkiä siihen, että lisäpykälä ei tuoda kokouksiin kiireellisinä ylimääräisinä asioina. Valtuustolle on tiedotettava sen päätösvaltaan kuuluvista asioista, ennen kuin ne annetaan julkisuuteen.

Jätehuoltomaksujen on oltava tasapuoliset kaikille kiinteistöille.

Kunnan henkilöstön rekrytoinnin on oltava julkista ja avointa.

Valtuustoaloitteiden käsittelyssä on huomioitava, että aloitteet käsitellään asianmukaisesti.

Hankinnat on tehtävä kunnan ohjeita ja hankintalakia noudattaen.

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta antamaan vastineen tästä arviointikertomuksesta 30.9.2021 mennessä.

Tarkastuslautakunta kiittää toimialojen viranhaltijoita menneestä vuodesta ja valtuustokaudesta. Lautakunta kiittää myös luottamushenkilöitä, kunnanjohtoa ja tilintarkastajaa hyvästä yhteistyöstä vuodelta 2020.

Puumalassa 27.5.2021

Irja Piskonen

Olavi Kietäväinen

Pirkko Ihanamäki

Sakari Niemi

Urpo Virtanen